

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA INFORMAČNÍHO INŽENÝRSTVÍ

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

E-LEARNING VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Bc. Kamila KVAPILOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Dana Vynikarová, Ph.D

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn: Tato diplomová práce je zaměřena na elektronickou formu vzdělávání pomocí informačních a komunikačních technologií takzvaný e-learning. Seznamuje se vzděláváním dospělých, samotným e-learningem a jeho historií, formami, standardy, výhodami a nevýhodami. Zabývá se obsahem e-learningového kurzu a systémy pro moderní způsoby výuky prostřednictvím počítače a webových stránek. Zpracovává tvorbu e-kurzu s pomocí e-learningového nástroje SharePoint Learning Kit (SLK) od společnosti Microsoft. Realizaci popisuje od instalace a konfigurace SLK, přes tvorbu výukových materiálů a jejich implementaci do SLK až k seznámení s e-kurzem sociální komunikace. V závěru hodnotí e-learningový kurz pomocí kvalitativního výzkumu.

Klíčová slova: e-learning, vzdělávání dospělých, didaktické metody, didaktické formy, Computer-Based Training (CBT), Web-Based Training (WBT), Learning Management System (LMS), SCORM, eXe, SharePoint Learning Kit (SLK).

Cíl: Cílem této diplomové práce je seznámit čtenáře s moderním způsobem vzdělávání tzv. e-learningem. Cílem rešeršní části diplomové práce je objasnit vzdělávání dospělých, e-learning, e-learningový kurz, Learning Management System (LMS) a Learning Content Management System. Cílem praktické části diplomové práce je vytvořit e-learningový kurz pomocí LMS SharePoint Learning Kit (SLK) pro předmět sociální komunikace, který slouží k distančnímu studiu na vyšší odborné škole. A také zjistit zájem studentů o výuku na studované škole pomocí e-learningu.

Metodika: Základem vypracování diplomové práce je nastudování odborné literatury, která seznamuje s pojmem vzdělávání dospělých, kde jsou rozepsány didaktické formy a metody vzdělávání. Hlavním tématem je pak e-learning, jeho historie, formy, standardy, výhody a nevýhody. Dále jsou uvedeny informace o e-learningovém kurzu a jeho částech. V neposlední řadě jsou popsány termíny systém pro řízení výuky (LMS), systém pro řízení a podporu administrace obsahu (LCMS) se specifikací Sharepoint Learning Kit (SLK) od společnosti Microsoft. V praktické části diplomové práce je zpracován postup realizace e-learningového kurzu v systému pro řízení výuky SharePoint Learning Kit. Nejprve je řešena instalace konfigurace LMS, poté tvorba výukových materiálů pomocí autorského nástroje eXe a nakonec jejich implementace do SLK. Následně je zařazeno seznámení s e-kurzem sociální komunikace. Závěrečná část diplomové práce hodnotí vytvořený e-learningový kurz pomocí kvalitativního výzkumu. Cíl výzkumu je dosažen analýzou dotazníkového šetření.

Závěr: Cílem literární rešerše bylo seznámit čtenáře se vzděláváním dospělých, e-learningem, obsahem e-learningového kurzu a pojmy Learning Management System (LMS) a Learning Content Management System (LCMS). Tento cíl byl splněn pomocí odborné literatury zpracovávající vzdělávání dospělých, didaktické formy a metody vzdělávání, e-learning s jeho historií, formami, standardy, výhodami a nevýhodami. A dále literatury popisující části e-learningového kurzu a termíny systém pro řízení výuky (LMS), systém pro řízení a podporu administrace obsahu (LCMS) se specifikací Sharepoint Learning Kit (SLK) od společnosti Microsoft.

Cílem praktické části diplomové práce bylo realizovat e-learningový kurz pomocí LMS SharePoint Learning Kit (SLK) pro předmět sociální komunikace vyučovaný na vyšší odborné škole. Tento cíl byl splněn na základě postupu, kdy byla nejdříve nutná

instalace veškerých potřebných programů a konfigurace pro spuštění vlastního systému SLK. Dále byly vytvořeny studijní materiály k e-kurzu sociální komunikace s pomocí autorizačního nástroje eXe. Tyto materiály byly importovány na webovou stránku SLK a jejich prostřednictvím byl vytvořen kurz, se kterým práce čtenáře seznámila.

Nejtěžší částí uvedené realizace kurzu byl postup instalace a konfigurace veškerých potřebných programů. Pro samotnou instalaci v domácích podmínkách nebyly použity aktuální verze programů od společnosti Microsoft a také použitý počítač neměl nejnovější parametry a výkon dnes nabízených počítačů. Z tohoto důvodu neprobíhala instalace dle poznatků získaných z návodů a doporučení a bylo nutné instalaci několikrát opakovat. Práce s nainstalovaným softwarem byla náročná kvůli automatickému vypínání každé dvě hodiny a také český překlad SLK nebyl plně funkční, a proto se v práci vyskytují anglické výrazy. Po překonání všech obtíží ale lze konstatovat, že vytvoření e-kurzu bylo i v omezených podmínkách možné zvládnout. Využití možnosti e-learningového vzdělávání ve firemním prostředí a ve vzdělávacích institucích je tedy uskutečnitelné. Tvorba studijních materiálů v eXe editoru byla jednoduchá a probíhala bez větších problémů až do nasazení materiálů do prostředí webové stránky SLK. Nástroj eXe umožňuje u SCORM kompatibilních materiálů vložit odkazy na předchozí a následující stránky, což při spuštění vytvořeného cvičení či testu nebylo funkční. Tyto odkazy tedy nebyly použity. Editor eXe neumožňuje uložení odpovědí na otázky, které student vybral, a tedy není možné si jeho odpovědi zobrazit při hodnocení. Toto lze vyřešit tvorbou SCORM materiálů v jiném nástroji pro tvorbu obsahu.

Dílčím cílem práce bylo zjistit zájem studentů o výuku na studované škole pomocí e-learningu. Tento cíl byl splněn pomocí kvalitativního výzkumu, analýzou dotazníkového šetření. Výsledky potvrdily zájem studentů o výuku pomocí e-learningu. Vedení školy byl podán návrh rozšířit vzorek dotazovaných respondentů na všechny studenty školy k získání přesnějšího výsledku. A pokud by dotazníkové šetření zájem o e-learning opět potvrdilo, měla by škola uvažovat o zavedení e-learningového systému do výuky prostřednictvím oslovení některé z množství společností poskytující e-learningová řešení. Tyto společnosti nabízejí přípravu e-learningového prostředí, dodání výukového obsahu, správu hotového systému, jeho aktualizace a školení pro uživatele. Jako příklad je možné uvést společnost S-COMP Centre CZ, s.r.o, která pracuje s LMS SharePoint Learning Kit nebo Moodle a firma Kontis, s.r.o. užívá e-learningovou platformu iTutor.

BAREŠOVÁ, Andrea. *E-learning ve vzdělávání dospělých*. Praha: VOX a.s., 2011. 197 s. ISBN 978-80-87480-00-7.

KOPECKÝ, Kamil. Základní přehled e-learningových standardů. *Net University*. [Online]. Net University, 2013. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <<http://www.net-university.cz/blog/zakladni-prehled-e-learningovych-standardu/>>.

KVĚTOŇ, Karel. *Základy e-learningu 2003*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská universita v Ostravě, 2004. 61 s. ISBN 80-7042-986-0.

KYSELA, Václav. Podpora vzdělávání pomocí technologií. *Konference Alternativní metody výuky*. [Online]. Konference Alternativní metody výuky, 2010. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <<http://everest.natur.cuni.cz/konference/2010/prezentace/microsoft.pptx>>.

MUŽÍK, Jaroslav. *Didaktika profesního vzdělávání dospělých*. 1. vydání. Plzeň: Fraus, 2005. 202 s. ISBN 80-7238-220-9.

PEARCE, Alex. SharePoint Learning Kit Scenario Guide. *BFC Networks*. [Online]. BFC Networks, 2011. [cit. 2014-11-15]. Dostupné z: <<http://www.bfcnetworks.com/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=12>>.

PEJŠA, Jan. LMS/LCMS. *Kontis e-learning*. [Online]. Kontis, s.r.o., 2013. [cit. 2014-11-14]. Dostupné z: <http://www.e-learn.cz/soubory/LMS_LCMS.pdf>.

S-COMP. Microsoft SharePoint Learning Kit. *S-COMP Centre*. [Online]. S-COMP Centre CZ, s.r.o, 2013. [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <<http://www.scomp.cz/skoleni/e-learning/>>.

VEJVODOVÁ, Jana. *Metodická příručka pro autory on-line kurzů*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2004. 36 s.

WILLIS, Richard. SharePoint Learning Kit. *CodePlex*. [Online]. Microsoft, 2014. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <<https://slk.codeplex.com/>>.

ZLÁMALOVÁ, Helena. *Distanční vzdělávání a eLearning*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. 144 s. ISBN 978-80-86723-56-3.

ZOUNEK, Jiří a Petr SUDICKÝ. *E-learning: učení (se) s online technologiemi*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 248 s. ISBN 978-80-7357-903-6.